

Lovforslaget (see Tillæg A. Sp. 2895—96 ff.)

vedtoges med 39 Stemmer mod 1.

Formanden: Lovforslaget bliver nu at tilbagesende til Formanden i det andet Thing med Anmodning om der paany at forelægge det.

Man gik derefter til den under Nr. 2 paa Dagsordenen opførte Sag, som var:

2den og sidste Behandling af Forslag til Beslutning, indbragt af Landsthingsmanden for 4de Kreds (Sonne).

(1ste Behandling findes i Tidenden Sp. 997 ff., Udvalgets Betænkning i Tillæg B. Sp. 1363 ff.)

Formanden: Da det oprindelige Forslag lyder noget anderledes end det Forslag, der nu foreligger fra Udvalgets Side, men den ærede Landsthingsmand, der har indbragt Forslaget her i Thinget, selv har været Medlem af Udvalget og deeltaget i Udvalgets Indstilling, er der nu kun Tale om den af Udvalget foreslaaede Indstilling, der gaaer ud paa, at Thinget beslutter at henvise det foreliggende Andragende til Finansministerens nærmere Prøvelse. Det foreliggende Andragende er jo, som ærede Medlemmer ville erindre, indsendt fra 214 Huus-Arvesætere paa Bornholm, og gaaer ud paa en Undersøgelse af deres Arvesæsteforhold og mulig Lempelse i disse. Forhandlingen over det foreliggende Forslag til Beslutning er herved aabnet, og jeg skal give Udvalgets Ordfører Ordet.

Ordføreren (Udsig): Efter det Resultat, hvortil Udvalgets Fleertal er kommet, kunde det meget have ønsket, at det havde været muligt at opnaae en nærmere Forhandling angaaende denne Sag her i Thinget med Finansministeren. Dette staaer jo imidlertid under de nuværende Omstændigheder selvsølgelig ikke til at vente. Udvalgets Fleertal kan naturligvis ikke følge for sig selv, at dersom det høie Thing alligevel maatte komme til det Resultat, som er foreslaaet af Fleertallet,

nemlig at henvise det paagældende Andragende til Finansministeren, saa vil dette Resultat dog ikke have fuldt den samme Betydning, som det vilde have havt, hvis det var fremkommet efter en foregaaende udførlig Forhandling her med Finansministeren. Det kan jo nemlig ikke være Andet, end at den nuværende høitæredede Finansminister, som ikke i Virkeligheden vil have havt nogen Leilighed til iforvejen at forhandle nærmere med Thinget angaaende Sagen, maa have forbeholdt sig en ganske anden Frihed ligeoverfor en saadan Henviisning end den, som vilde være tilstede for ham i Tilfælde af en forindgaaende nøiere Forhandling. Under disse Omstændigheder vilde jeg maastee ogsaa som Fleertallets Ordfører bedst kunne have indskrænket mig til blot at henvise til dets Udtalelser i Betænkningen, hvis ikke det Tilfælde forelaa, at der jo er et æret Mindretal i Udvalget (Bonne), som mener at burde foreslaae en Afviisning af Sagen. Ligeoverfor dette Mindretals Indstilling anseer jeg det imidlertid for nødvendigt i Korthed at motivere Udvalgets Fleertals Stilling til Sagen.

Som det høie Thing vil erindre, er der i nærværende Sag Tale om de saakaldte Afbyggere paa Bornholms Udmark, hvorved forstaaes Huusmænd, som i sin Tid af Staten have modtaget Fæste paa Dele af den tidligere uopdyrkede store Gede paa Bornholm. Der blev i 1850 Tale om at tilbyde disse Fæstere Arvesæste paa deres Fæstelodder, og de gik ind paa de Forslag, der i saa Henseende bleve gjort dem. I Almindelighed modtog de Arvesæste, imod at de kom til at betale en Deel mere i aarlig Afgift, end de tidligere havde betalt som Fæstere. Hvad der i denne Retning blev fastsat, har vel i flere Henseender været gjort til Gjenstand for Kritik, men paa denne Kritik skal jeg ikke komme ind. Hvad der blev fastsat angaaende Arvesæstef afgiften af de tidligere Fæstelodder, maa betragtes som en afgjort Sag, med Hensyn til hvilken der ikke kan være Tale om at gjøre nogen Forandring. Men samtidig med at dette blev ordnet, blev der tillige truffet en anden Foranstaltning. Man fandt nemlig, at dette kunde være en hensigtsmæssig Leilighed